

CHRON

E jako EU, E jako Erasmus

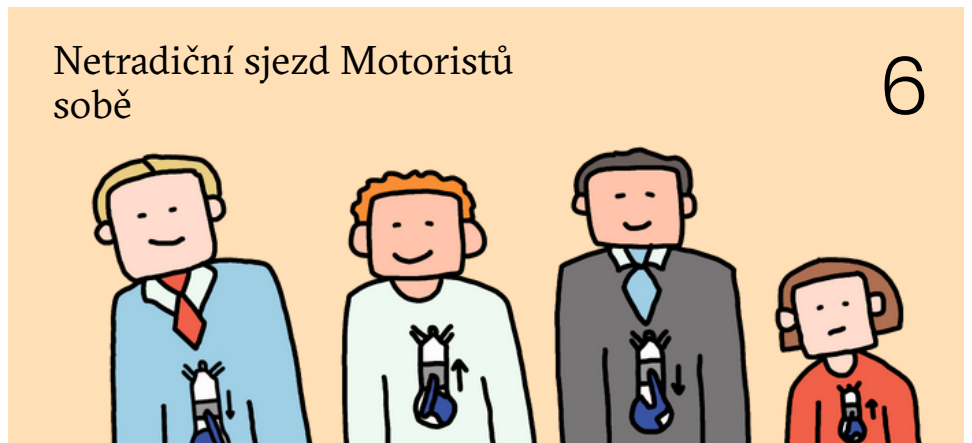
4

Neviditelná válka jen
kousek od břehu

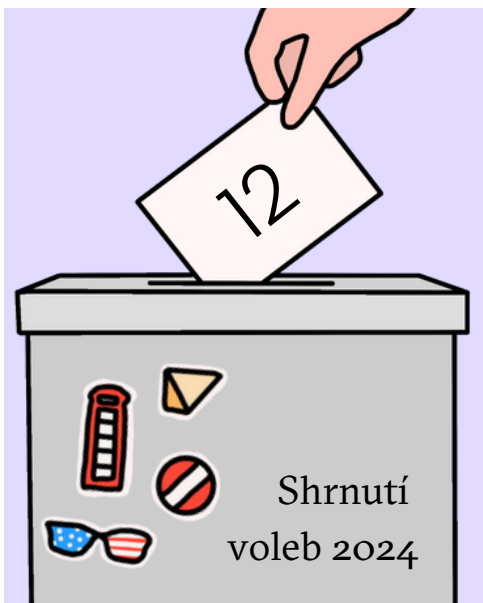
8

Netradiční sjezd Motoristů
sobě

6

Shrnutí
voleb 2024

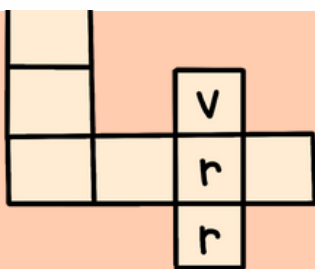
Zkoušky, testy a akademicky
náročná období

10

Rumunsko
v neznámých
politických
vodách

14

16

Křížovka

Program

4. Workshopu

08.30 Registrace

09.30 Zahájení IV. přípravného setkání (aula 300)

- **Adam Didecký**, programový koordinátor
- **Ivet Nguyen**, hlavní koordinátorka

10.00 Plenární projevy (aula 300)

pro přihlášené
10.00–12.00

403

MINISIMULACE

10.40 Dopolední semináře

- **Jan Charvát** (místnost 101):
Radikalizace české společnosti po roce 1989
- **David Emler** (místnost 103):
Sociální konstrukce reality, role médií a pohled SV
- **Jaroslav Bílek** (místnost 120):
Latinská Amerika: autoritářské režimy
- **Martin Trávníček** (místnost 214):
Když teorie nestačí: jak pomáhat přírodě v praxi?
- **Věra Stojarová** (místnost 220):
Democratic backsliding in the Balkans
- **Anna Zemanová** (místnost 319):
Život versus politika
- **Jan Kubiček** (místnost 412):
Vyjednávání prakticky: základní tipy a trénink

13.00

**Odpolední
program**

UNEA	101
WHO	103
DISEC	120
NATO	214
G20	220
UNSC	319
HRC	401
EU	402
ILO	403

12.00 Obědová pauza

4

Stálé téma

„E“ jako EU, „E“ jako Erasmus

6

Domácí politika

Netradiční sjezd Motoristů sobě

8

Volné téma

Neviditelná válka jen kousek od břehu

10

Honest Guide

Zkoušky, testy a akademicky náročná období

12

Co na to AMO?

Supervolební rok 2024: Zářivá ukázka demokracie, nebo politické zemětřesení?

14

Zahraniční politika

Rumunsko v neznámých politických vodách

16

Křížovka

Editorial

MONIKA JEŘÁBKOVÁ

ŠÉFREDAKTORKA

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

vítám vás všechny jak na Právnické fakultě, tak v novém roce! Od srdce vám přeji, aby pro vás osobně byl tento rok co nejpříjemnější, abyste se hodně nasmáli, prožili co nejvíce nezapomenutelných chvil se svými blízkými a aby vám vyšlo všechno, o co se budete snažit. Přitom ale prosím nezapomínejte, že když se něco nepovede, často to není takový problém, jak nám to v daný moment připadá.

Přes krásný pocit nové energie a naděje, který se začátkem nového roku přichází, bývá leden bohužel tradičně plný určitých obav – spousta testů ve škole, vysoká očekávání a udržování se v obraze, často doprovázené větou „Za rok to tady máme taky“, kterou jsme asi všichni během posledních týdnů slyšeli víckrát, než bychom si přáli. Pojdme ale uvažovat o tom, co všechno se letos může stát, i z jiného světla. Třeba před sebou máte rok, během kterého potkáte nové lidi, na kterých vám bude záležet a kterým zase bude záležet na vás. Třeba narazíte na novou knížku, která vás bude bavit a ve které si podtrhnete větu, díky které se usmějete, třeba najdete novou činnost, která vám bude dělat radost. Třeba se přenesete přes věci, které vás dlouho trápily. Třeba poznáte nová místa a zažijete věci, které by vás teď ani nenapadly. A pravděpodobně získáte spoustu cenných zkušeností, které možná budou chvíli bolet, jak už to bývá, ale na konci roku si budete říkat, co všechno vám tento rok dal.

„E“ jako EU, „E“ jako Erasmus

BARBORA TRČKOVÁ

STÁLÉ TÉMA (EU)

Jeden ze způsobů, jak jako student či studentka zažít výhody členství v Evropské unii na vlastní kůži, je vyjet v rámci studia na zahraniční univerzitu v rámci programu Erasmus. Vybrat si můžete z univerzit po celé Unii, se kterými má zrovna Vaše fakulta smlouvu. Já jsem vždycky toužila žít skandinávský život: pomalejší tempo dní, hodně času v přírodě přes léto a útulná atmosféra v zimě. A tak jsem si vybrala jihošvédský Lund a přesně tohle jsem mohla zažít.

S píše než jako městečko vypadá jihošvédský Lund jako jeden velký univerzitní kampus – 40 tisíc studentů nejprestižnější a jedné z nejstarších švédských univerzit totiž tvoří polovinu místní populace. Brno, které jsem považovala za totální studentskou bublinu, je oproti Lundu slabý odvar. Samotné centrum města tvoří univerzitní budovy spolu s katedrálou, na jeho okrajích jsou poté budovy kolejí a tzv. nations, studentských spolků, kterých je členem úplně každý student a právě v nich se odehrává většina studentského života. Město, univerzita a kultura jsou tak pevně spjaté – je to trochu jiné než v Česku, kde obvykle chodíme na univerzitu jen za výukou a zbytek naší každodennosti a volného času se odehrává mimo její struktury.

Malmö a Lund, 10 minut vzdálené dva různé světy

Můj prozatimní popis Lundu zní možná hodně idylicky (protože Lund všeho všudy idylický je), ale každé město má své problémy. Lund tak není výjimkou jakýmkoliv jiným Evropským městem a potýká se s krizí bydlení. Když mi tak do odjezdu zbýval asi měsíc a stále jsem neměla ubytování, rozšířila jsem své hledání i do nedalekého Malmö. Právě tam se mi nakonec poštěstilo a našla jsem si pokojíček na jedné soukromé koleji. Hned po nastěhování jsem zjistila, že nejsem zdaleka jediná studentka z Lundu, která na koleji bydlí – jedna z mých erasmových nejlepších kamarádek bydlela shodou náhod hned ve vedlejším pokoji.

Malmö je třetí největší švédské město a oproti Lundu se nachází přímo u moře. Možná ho znáte z médií – před pár lety bylo jedním z dějišť uprchlické krize a určitě je možné, že jste o něm slyšeli, jako o jednom z nejnebezpečnějších měst v Evropě a podobně. V realitě se ale jedná spíše o stereotypy posílené (často rasisticky podloženým) strachem z migrace. Švédsko má sice s inte-

grací uprchlíků problémy, o kterých by se dal napsat samostatný článek, ale skutečnost, že jsem v Malmö ani jednou neměla strach (a to ani v noci), je podle mě důkazem, jak moc černobíle média vyobrazují problematiku migrace. A tak bych řekla, že právě díky multikulturalitě a městem podporované velmi dostupné a rozmanité kultuře (o tom si můžeme nechat v Česku jen zdát – v Malmö jsem byla například v divadle zaměstnávajícím herce s Downovým syndromem), se jedná o jedno z nejzajímavějších měst, které jsem kdy navštívila. Jsem tedy nakonec vděčná, že ubytování v Lundu nevyšlo a mohla jsem mít kousek z obou světů – ze studentské bubliny Lundu i z velmi živého a rozmanitého Malmö.

Erasmus podle sebe

Já jsem měla velké štěstí, když jsem se hned asi druhý den ve Švédsku seznámila se skupinkou čtyř holek z Irska. Instantně se z nás staly nejlepší kamarádky a následující čtyři měsíce jsme prožívaly společně. Na začátku podzimu jsme se chodily koupat do ledového Baltského moře, vařily jsme si společně večeře a dívaly se na filmy, o sobotách jsme chodily na parties, občas jsme jely na výlet a byly jsme spolu na víkend v Oslu. Naše přátelství je věc, za kterou jsem na svém Erasmu nejvíce vděčná.

Myslím, že typickým obrazem Erasmu je hlavně noční život a hodně socializace. Je jednoduché hlavně na začátku cítit tlak se seznámit s co nejvíce lidmi a jít na co nejvíce akcí. Klíč k užitému Erasmu ale podle mě nevede skrz tyto věci, ale skrz nalezení toho, co vyhovuje každému člověku. Já a moje kamarádky jsme tak braly každý den, jak přišel. Často jsme si udělaly plány, že budeme mít „night out“, ale pak jsme byly příliš unavené a zůstaly jsme třeba jen doma, povídaly si a dívaly se na film – a myslím, že na takovéhle večery mám teď jednu z nejhezčích vzpomínek. Paradoxně mě tak Eras-

mus, se kterým se často pojí představa nekončící party, naučil zpomalit a lépe poslouchat mé tělo i mysl.

„Západní“ vzdělání si nehraje na superioritu Západu

Jako pro studentku sociálních věd pro mě bylo obohacující i samotné studium. V Brně (a troufám si říct, že v Česku obecně) se často setkáváme s velmi nekritickým a eurocentrickým přístupem. V Lundu nám bylo neustále vštěpováno, že naše nahlížení na svět není objektivní a ne vše západní je nutně dobré. Pořád dokola jsem si tak připomínala, že pro mou privilegovanou pozici finančně zajištěné bělošky z globálního Severu nebudu schopna nikdy plně poznat zkušenost marginalizovaných skupin. To ale neznamená, že bych ji měla ignorovat. Předměty, které jsem měla, byly

vlastně založeny na kritice statusu quo a ptání se na otázku: v čem struktury selhávají, proč a jaká existují řešení? Tím, že mi spolužáci byli z různých prostředí a koutů světa, byly diskuse vždycky velmi obohacující, a také hlavně plné respektu a všeobecného přijetí skutečnosti, že každý máme jinou zkušenost právě i na základě našeho genderu, rasy, národnosti a podobně. A tak jsem si mohla dát na jeden semestr pauzu od toho, že je na jistých českých katedrách stále kontroverzní o sobě říct, že jste feminista*ka:).

P.S.: Tenhle článek shrnoval mé osobní dojmy, kdybyste ale chtěli poradit s praktickými aspekty Erasmu nebo se doptat konkrétně ke Švédsku, určitě mi můžete napsat nebo za mnou dojít na workshop! ●

Netradiční sjezd Motoristů sobě

ZUZANA CHUDÁ

DOMÁCÍ POLITIKA

Na začátku prosince proběhl první sjezd Motoristů, který byl poměrně očekávaný – přece jenom se jedná o stranu, jejíž volební potenciál je odhadován až na 6,5 %. Novináři se připravovali na sledování volení nového předsednictva, představení volebního programu a upřesnění regionální struktury. Místo toho se přítomní dočkali výstupů na pódium za hudby AC/DC, desatera jako z bible a mluvení o zelené sebe-destrukci. Na pódiu se vystříдалo mnoho lidí, avšak počet nečlenů převažoval členy strany. Vystoupili lidé z vládních stran, ale i z ANO. Nechyběl ani exprezident Václav Klaus a Filip Turek.

Sjezd proběhl v narvané hale Královka, kde se jindy konají spíše basketbalové zápasy. Přítomní byli z většiny usazeni na tribunách zatímco z reprobeden hrálo techno a rock. Zkrátka nebyl to typický kravatácký sjezd s atmosférou čaje o páté. Pokud budou i další akce Motoristů takto nekonvenční, máme se na co těšit.

„Nové“ uspořádání Motoristů

Hned ze začátku programu bylo publiku oznámeno, že volení vedení strany, které všichni očekávali během sjezdu, už proběhlo a to na tajné schůzce dříve ten den. Na schůzce, která určila chod strany na další dva roky se sešlo celých sedm lidí.

Přesto, že se vedení označilo za „nové“, jeho skladba zůstává naprosto totožná jako dosud. Předsedou zůstává Petr Macinka a post místopředsedů si ponechali Jiří Barták a Renata Maršíková. Dále byli vybráni i šéfové krajských buněk. Podle jakých kritérií byli vybíráni, se přítomní nedozvěděli.

Desatero ne nepřítelů

Na sjezdu představil Petr Macinka „ideové desatero Motoristů“. Jedná se o první formální náznak ideového zaměření této strany. Například během eurovoleb neměli formální volební program. Jeho absenci obhajovali slovy: „naši voliči vědí, o co nám jde“.

Všech deset ideových znění je ve stejném formátu a to např. hned první bod „auto není nepřítel“. Nepřítelem nejsou ani člověk, klima, energie, uhlí, průmysl, trh, koruna, pravda a svoboda. Fascinující je, že Motoristé, kteří se nově snaží profilovat jako strana nejen pro autičkáře, dali tezi právě o autech na první místo a frázi „Člověk není nepřítel.“ až pod ní.

Zároveň při vysvětlování třetího bodu („klima není nepřítel“) Macinka zpochybňoval vliv člověka na klima

se slovy „Vulkány, aerosoli, mořské proudy budou klima ovlivňovat dál, tomu nemůžeme poroučet“.

Výčet těchto idejí potvrzují zaměření Motoristů na témata alternativní pravice. Nepadla však slova o tom, jakým způsobem chtějí svých cílů dosáhnout. Přítomní se také nedoslechli nic o prioritách v sociálních oblastech, školství nebo zdravotním systému.

Turkovo nečlenství

Velkou část sjezdu trávil na pódiu europoslanec Filip Turek, který byl dosud nestraníkem a pouze Motoristy podporoval. A má v plánu v tom stejným způsobem pokračovat s lehkou změnou. Byl mu doživotně udělen titul „čestný prezident strany“, přestože nikdy nebyl a ani neplánuje být jejím členem, což obhajoval většinu svého projevu. Tato „funkce“ podle všeho nemá žádné pravomoci ani odpovědnosti. Turek byl za tento titul velmi vděčný, ačkoliv když se podobné „bezvýznamné funkce“ rozdávají na Evropské úrovni, tak kritizuje „přehnanou Evropskou byrokracii“.

Duchovní otec strany Václav Klaus

Mezi hosty vystoupil i ex prezident Václav Klaus, který je samotnou stranou označován za „Duchovního otce Motoristů“. Neslibil straně svou podporu, ale popřál jí štěstí do voleb. Což je překvapující, protože podporování českých politických stran nebylo Klausovi nikdy proti srsti. Svou podporou obdařil například Trikoloru,

Svobodné nebo Volný blok a při komunálních volbách v roce 2022 oznámil, že volil SPD, kterou označil za jednu z cest k návratu do normálu.

Svůj proslov začal slovy, že spolu se statisíci občany nemá koho volit. Informaci, kde tato data získal, nezmínil. Pokračoval monologem o „skutečné pravici“, „odmítnutí multikulturalismu, globalismu, enviromentalismu a genderismu“ a o tom, že strana Motoristů nesmí zůstat monotematická.

Promenáda hostů

Jak již bylo zmíněno, na sjezdu Motoristů mluvili nejvíce lidé, kteří nebyli ve straně a někteří s ní dokonce nemají ani moc společného. Mezi takové patřil například výstup místopředsedy ANO, Karla Havlíčka. Ve svém proslovu označil vládu za nejhorší od založení České republiky a propagoval svou vlastní stranu. Prohlásil, že ANO nevytváří žádné koalice, ale že Motoristům drží palce a dovede si představit budoucí spolupráci, tak, jako už spolupracuje ANO s Motoristy v EU, přesto že v Evropském parlamentu spolupracuje ANO s Nikolou Bartuškem za Přísahu a s Filipem Turkem, který není v žádné straně.

Na sjezdu promluvili na pódiu i lidé z vládních stran. Konkrétně Jiří Čunek za KDU-ČSL, který prohlásil, že neví, proč ho pozvali, ale že je tady rád. Když se jej

novinář dotázal během kuloáru zda o své přítomnosti řekl svému předsedovi Výbornému, odpověděl: „To jsem asi zapomněl, ale proč bych to měl vlastně hlásit“. Ukázal se i Jan Zahradil za ODS, přesněji řečeno jeho videozdravice, kterou poslal z USA.

Vystoupil také Šlachta, předseda Přísahy, která šla do eurovoleb v koalici s Motoristy, ale spolupráce do sněmovních voleb tento rok ještě není potvrzená. Šlachta však prohlásil, že o další spolupráci stojí.

Ambice nesmí chybět

V závěrečném proslovu Macinka prohlásil, že jeho cíl ve sněmovních volbách je získat více křesel než ODS. Apeloval na všechny pravice voliče, aby si uvědomili, že propadlý hlas bude ten, který skončí v opozici, kam dle jeho slov směřuje ODS. Zároveň dodal, že pokud Motoristé ve volbách uspějí, podpoří jen vládu, jejíž budou součástí. Provokativně pronesl, že příští vládu bude sestavovat ANO a vládu s ním budou skládat buď Motoristé, nebo komunisté.

„K plnění programu nám dopomáhej rodina, národ ve svých hranicích a Bůh.“ zakončil celý sjezd předseda Motoristů, Petr Macinka. ●

Kongres v pražské Královce
Zdroj: MotoristeSobe.cz

Neviditelná válka jen kousek od břehu

VÍT ŠEFL

VOLNÉ TÉMA

Co má společného výbuch Nord Streamu, přeřezané kabely a běluha severní? Konflikt pod vodou nejsou jen ponorky a námořní miny, má ve skutečnosti mnoho podob. My dnes máme to štěstí (nebo tu smůlu), že v Evropě stále nové způsoby objevujeme v přímém přenosu.

Nehoda není náhoda

Psalo se 26. září 2022. Zatímco vesmírné plavidlo NASA se stalo prvním takovým objektem, který cíleně naboural do asteroidu, britská libra klesla na své historické minimum oproti dolaru kvůli ekonomické politice Lizz Trussové. Ten stejný den zaznamenaly seismografy v Dánsku, Německu, Švédsku, Norsku a Finsku dva podvodní otřesy poblíž ostrovu Bornholm. Šlo nepochybně o exploze. Ve stejnou chvíli poklesl tlak v plynovodech Nord Stream 1 a Nord Stream 2, ze kterých začal unikat zemní plyn na hladinu.

Množství uvolněného methanu z ruských plynovodů v následujících několika dnech se vyrovnalo ročním emisím celého Švédska. Dodnes není jasné, kdo za výbuchy stál, ale teorie sahají od rozkazu z Bílého domu přes ruskou sabotáž až po operaci speciálních ukrajinských jednotek. To, že po více než dvou letech a několika vyšetřováních stále nemáme odpověď, značí to, že se ji asi ještě dlouho nedozvíme, případně že se ji dovědět ani nemáme.

Zásadní věc, kterou si lze z této příhody odnést je, že mezinárodní vody jsou v zásadě hřiště pro všechny. Nemůžete lodím zakázat v nich plout a pokud se v nich něco stane, jen stěží dopadnete viníka. Můžete posílit dohled tam, kde se dá, což je přesně to, co evropské země v Baltském moři udělaly. Nord Stream tak sice již nikdy nebyl obětí útoku, místo toho se ale objevily nové cíle.

Tu kabel...

Více než 95 % všech dat na světě se přenáší pod vodou. Je to díky optickým kabelům, které dokážou přenést velké množství informací rychleji, dál a levněji než satelity. Dnes jich je na světě téměř 500 a dohromady tvoří 900 tisíc mil dlouhou podvodní síť, tedy vlastně takovou páteř internetu. Ačkoliv s pokládáním kabelů na mořské dno začaly vlády států, dnes si globální firmy jako Amazon, Google, Meta a Microsoft pokládají vlastní.

Závislí jsme na nich ale všichni. Například výbuch mořské sopky v roce 2014 odříznul Království Tonga na měsíc od většiny internetu. Častěji za poškození kabelů může rybaření nebo lodní kotvy, jsou i případy, kdy kabely přehryzávají žraloci. Každopádně je zde velký potenciál pro sabotáž.

Za posledních 14 měsíců byly v Baltském moři přerušeny kabely devětkrát, přičemž tři nejnovější případy byly jen z listopadu a prosince 2024. Ruská a čínská plavidla (nejčastěji rybářské lodě či tankery) mají zvláštní tendenci vyskytovat se kolem kabelů těsně před jejich přerušením, načež unikají vyšetřování v mezinárodních vodách.

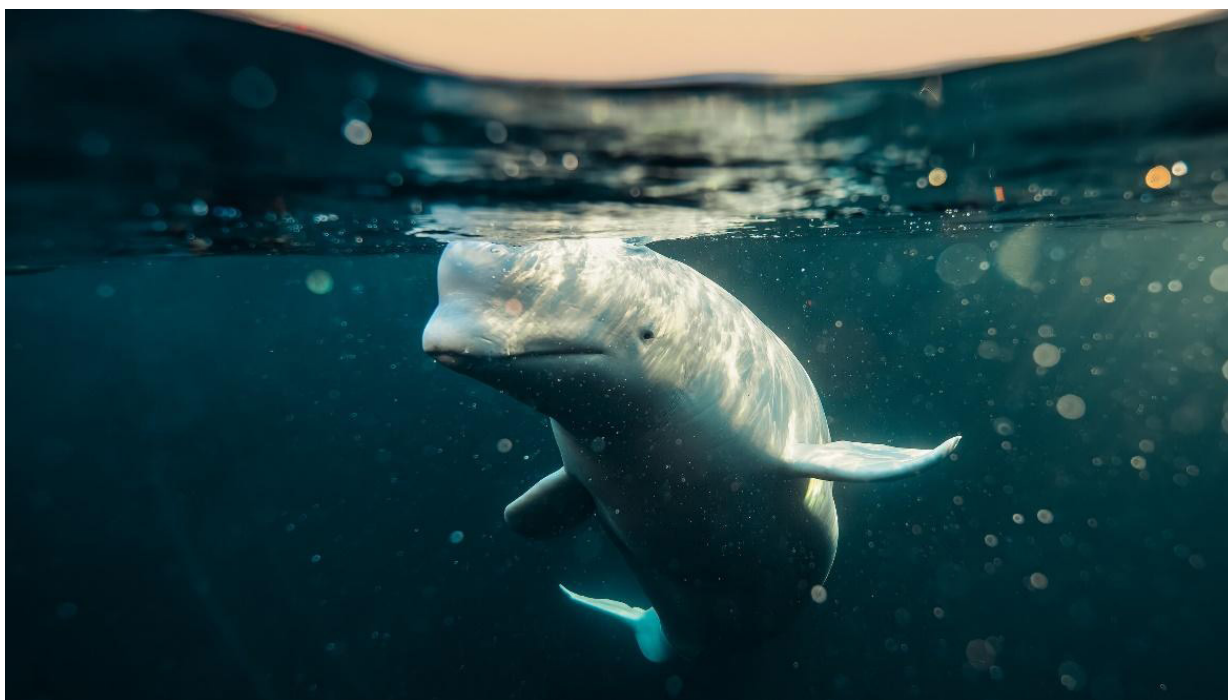
Alespoň tak to bylo doposud. V posledním takovém případě, který se odehrál 25. prosince 2024, se finské pobřežní hlídce podařilo zastavit tanker Eagle S. Ten svou kotvou taženou po mořském dnu přetl elektrické a optické kabely spojující Finsko, Estonsko a Německo. Úřady, jež předtím Eagle S nějakou dobu sledovaly, nařídily tankeru plout do finských teritoriálních vod, kde se na něj poté mohly nalodit speciální jednotky. Finsko své jednání zdůvodnilo tím, že poškození hrozilo dalším kabelům v rámci jejich exkluzivní ekonomické zóny.

Zůstává otázkou, jestli byl tímto stanoven nový precedent, kterým se pak budou řídit i další státy. Jasně je, že není možné zadržet každou podezřelou loď, a to i z důvodu, že by je mohla začít doprovázet například ruská vojenská plavidla ve snaze vynutit si právo na svobodnou plavbu. Takovou eskalaci si zatím zřejmě nikdo nepřeje, takže hra na kočku a myš bude v Baltském moři pokračovat dál.

Zachraňte Hvaldimira

26. dubna 2019 se u norského ostrova Ingøya objevila běluha. Nebylo by to nic neobvyklého, kdyby se samec běluhy severní nechoval podezřele přítulně a kdyby na sobě neměl připevněný postroj na kameru. Postroj, jenž se podařilo sundat, na sobě měl vyrytý nápis „Majetek

Běluha Hvaldimir

Zdroj: World Photography Competition

Petrohradu“. Běluha dostala jméno Hvaldimir, tedy spojení velryby v norštině (hval) a prezidenta Vladimíra Putina.

Armády Ruské federace i Spojených států měly v minulosti tréninkové programy pro kytovce. Například američtí delfíni byli použiti během druhé války v Zálivu na detekci min. Běluhy trénovali Rusové ještě nedávno přímo v Murmansku, tedy nedaleko místa, kde se objevil Hvaldimir. Norské pobřeží pro něj bylo ideální s dostatkem potravy v přírodě i od rybářů, se kterými se spřátelil. Turistům vracel cennosti spadlé do vody, nechával se hladit a reagoval na gesta, což jen dokazovalo jeho předchozí výcvik.

Mluvčí ruské armády se hned v roce 2019 pokusil spekulace o špiónské běluze uklidnit slovy: „Kdybychom používali toto zvíře pro špionáž, myslíte si, že

bychom k němu přidělali i mobilní číslo se zprávou ‚prosím zavolejte nám‘?“ Možnost, že Hvaldimir mohl uniknout z ruského námořnictva, ale mluvčí nepopřel. Příběh Hvaldimira má bohužel smutný konec. V srpnu 2024 ho vyplavily vlny nedaleko Stavangeru. Ochránci zvířecích práv vydali zprávu, že zemřel na následek použití střelné zbraně, pitva však neprokázala žádné známky lidské činnosti. Tak jako tak prožil velkou část svého života na svobodě.

Vlastně ani nezáleží na tom, jestli šlo skutečně o špióna. Už jen fakt, že jde o uznávanou teorii, dokazuje, v jakém světě se dnes nacházíme. Způsoby, jak soupeřit, škodit a vést konflikt bez eskalování situace se stále zdokonaľují. Moře je pro takové případy hybridní války naprosto ideální. Jak se totiž říká, co oči nevidí, to srdce nebolí. ●

Zkoušky, testy a akademicky náročná období

JAKUB ŠIMEK

HONEST GUIDE

Leden je tradičně měsíc, kdy středoškolákům končí pololetí a vysokoškolákům začíná zkuškové. Je tudíž nabitý testy a zkouškami, které si mohou vybírat svou daň na duševním i fyzickém zdraví studentstva. V rámci této rubriky se pokusím vám poradit a pomoci s výzvami tohoto akademicky náročného období. Zkompiloval jsem rady svých kamarádů, známých, internetu a vyjukaných sousedů u stolu v knihovně, všechny je na sobě vyzkoušel a přináším vám své honest review.

Na začátek je nutné poznamenat, že se v žádném případě nejedná o novodobý problém, ale o něco, s čím se lidé potýkají po staletí. Socrates si jako učitel stěžoval na mladou generaci, ta si ale ve stejné době stěžovala na učení úplně stejně jako všechny generace po ní.

Proto jsem se nejdříve rozhodl prozkoumat starověkou literaturu. Pustil jsem se do Meditací Marca Aurelia, knihy, kterou na internetu doporučují převážně muži postrkující adolescentní chlapce ke krajní pravici, ale zároveň knihy, ze které vychází stoická filosofie a kognitivně behaviorální terapie. Čtení této knihy bych charakterizoval jako prokrastinaci, jelikož jsem si neodnesl skoro nic konstruktivního, snad kromě rady, že mám sám sebe gaslightovat, že je vše dobré, až dokud to dopře opravdu nebude. Čtivo je to rozhodně zajímavé, ovšem nelze říci, že by mi pomohlo se zvládnutím učiva nebo stresu.

Právě při zvládnutí stresu by prvním krokem mělo být rozpoznání a přijetí svých emocí. Pocit přetížení, úzkosti nebo dokonce ztráty motivace je v náročných obdobích normální. Potlačování těchto pocitů může vést k vyhoření, proto si je dovolte zpracovat. Je naprosto normální cítit se ve stresu, a pokud je krátkodobý, nemusí se ani jednat o problém.

Ovšem když váš to-do list dosahuje konce Excelu a nemáte tušení, jak zvládnete všechny úkoly, je na čase se soustředit. Nejspíše kolem sebe slýcháte, že studium je ta nejdůležitější povinnost, kterou máte. Možná je to pravda, možná ne, sami to víte nejlépe. Soustřeďte se tedy na nejožehavější povinnost, kterou nemůžete dále odkládat, jako bylo pro mě psaní tohoto článku. Svoje úkoly si zapište a odškrtněte. Čím

víc jich odškrtnete, tím větší motivaci budete mít k plnění dalších, proto já si do denních úkolů píšu i sprchu a čištění zubů.

Pokud v něčem vynikám, je to prokrastinace. Vzhledem k tomu, kolik času jí trávím, bych řekl, že je to moje oblíbená volnočasová činnost a nedaří se mi s ní nijak bojovat. Proto jsem si na radu přátel odinstaloval z telefonu Twitter, jen abych ho začal používat v internetovém prohlížeči. Odinstaloval jsem Instagram, jen abych krátká videa sledoval na YouTube. Uklidil si v pokoji. Umyl všechno nádobí. Stih' jsem spravit motorku, vysadit strom na dvorku. Chtělo by to nějaké produktivní prostředí, a i na něj jsem sesbíral několik rad.

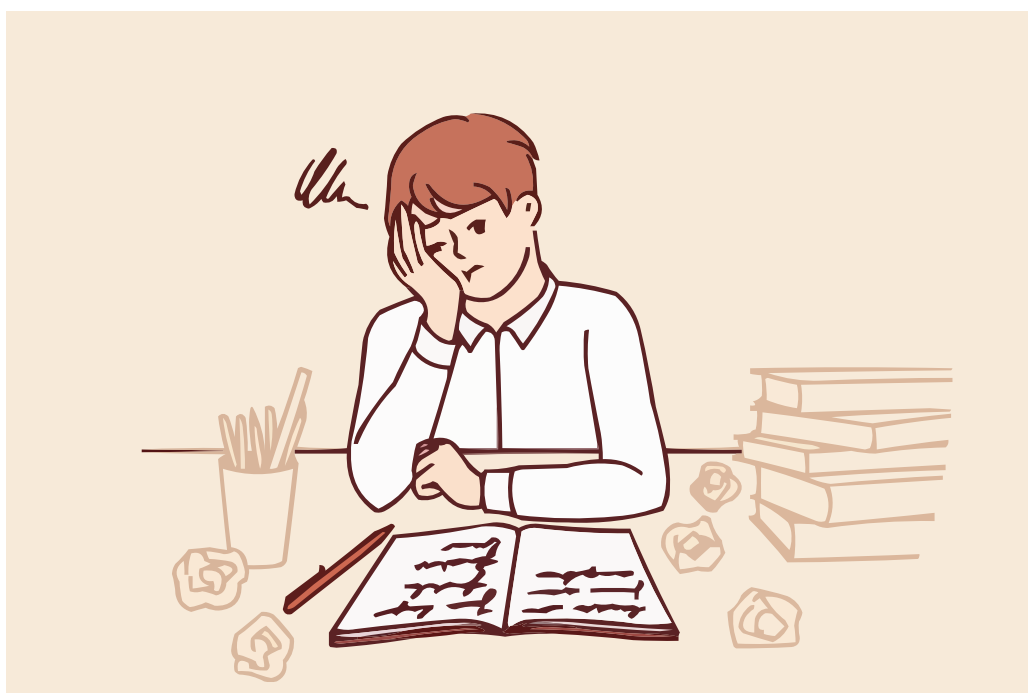
Mělo by to být organizované, tiché a světlé místo. Všechny tři podmínky tedy rovnou vyřadily byt, kde bydlím, ale spolubydlící tvrdila, že se vše zlepší díky svíčkám. Prý kromě příjemné vůně vytvoří i příjemnou atmosféru. Ve svém raportu tudíž poslušně hlásím, že svíčky mi nevoní, učení neprospívají a na svícení již několik dekád máme elektřinu. Hřebíčkem do rakve (nebo snad svíčkou na hrob) tomuto nápadu bylo, když jsem se dozvěděl, kolik taková svíčka stojí – i kdyby se proletáři všech zemí spojili, nemohli by si ji dovolit. Učím se proto od té doby v knihovně.

Dále jsem našel, že za úspěchy nebo dlouhé periody soustředění bych se měl odměňovat – každý přece zná klišé přísloví, že bez práce nejsou koláče. Těmi pomyslnými koláči byly v mém případě opravdové koláče, a chutnaly, pardon fungovaly, výtečně. Tedy jen do doby, než došly a já byl nucen se začít odměňovat epizodami seriálu. Mým poznatkem ohledně tohoto přístupu je, abyste si nevybírali seriál, jehož díly končí cliffhang-

erem, motivace k pokračování v učení v takových případech rapidně klesá.

Aby motivace vydržela, je třeba správně relaxovat a starat se o své fyzické zdraví. Hodně se hýbat, hodně spát a zdravě jíst. Raději než sedět dlouhé hodiny u stolu v knihách jsem se zvedl, a vyrazil z knihovny na kebab. Procházka: splněno. Zdravé jídlo: splněno, kebab je přece víceméně salát zabalený v tortille. Za sebe můžu tedy jako fyzickou aktivitu doporučit procházky pro jídlo, když už teď během zkouškového nevyužívám permanentku do bazénu (všechny poznámky mi tam zvhly).

Nakonec bych vám chtěl říct, že pokud by toho bylo na vás opravdu moc a cítili jste se duševně opravdu špatně, není nic ostudného na vyhledání odborné pomoci. Na středních školách bývají psychologové a poradci, univerzity mají centra duševního zdraví, nebo můžete pravidelně docházet na terapii. Prokážete si tím velkou službu a opravdu se není za co stydět. Radil jsem vám, že si svůj to-do list máte ujasnit podle priority, tak si ujasněte i tuto prioritu: zdraví je důležitější než škola. ●

Supervolební rok 2024: Zářivá ukážka demokracie, nebo politické zemětřesení?

ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY

CO NA TO AMO?

Analytický tým Asociace pro mezinárodní otázky nám pravidelně nabízí své pohledy a rozbory nejdůležitějších otázek aktuální zahraniční politiky. Tentokrát jsme se ptali takto:

„Máme za sebou rok 2024, během kterého se odehrálo více než 70 národních voleb s více než 2 miliardami potenciálních voličů. Jak velkou změnu tento „supervolební rok“ přinesl? A jaká z volebních událostí je podle vás ta nejdůležitější či nejvýraznější – ať už měla globální, regionální či „pouze“ národní dopad?“

Karel Pučelík – Spojené království

V britské politice byly vloni události číslo jedna nečekaně o trochu dříve vypsání parlamentní volby. Už dlouhé měsíce bylo jasné, že se po čtrnácti letech vlády Konzervativní strany kormidla chopí labouristé. Šlo jen o to, s jakou převahou. Vítězství to nakonec bylo přesvědčivé, konzervativci si naopak připsali nejhorší výsledek v moderních dějinách. Ukázalo se však také, že antisystémové síly v čele s Reform UK Nigela Faragea mají i na ostrovech velmi rozrostlé podhoubí.

Červencové dny, kdy Keir Starmer a jeho kabinet nastupovali s elánem a příslibem změn, se však zdají být dávno pryč. Ochlazení nálady přišlo velmi rychle. Narativ se změnil s poukázáním na problémy, které jsou vážnější, než se čekalo a ozdravení nebude bezbolestné. Popularita vlády pochopitelně klesá a hrozí, že Británie bude dalším příkladem, kdy liberální střed nedokáže udržet své pozice ani po dvě volební období, na což čekají populisté, krajní pravice i Elon Musk. Otázka dneška proto zní: Jak prolomit prokletí prohrávajících liberálních vlád? A to nejen v Británii, ale i USA, Kanadě, Francii nebo v Německu.●

Kateřina Vnoučková – Rakousko

Už červnové volby do Evropského parlamentu naznačily, že rok 2024 bude v Rakousku volebním rokem Svobodných. V evropských volbách získali podporu 25 % voličů, v zářijových parlamentních je volilo již téměř 29 % hlasujících, a v listopadových zemských volbách ve druhé největší spolkové zemi, Štýrsku, dokonce 35 %. A pokud by se parlamentní volby konaly nyní znovu (což není kvůli dlouhotrvajícím koaličním vyjednáváním vyloučeno), rekordní podporu více než 35 % voličů by dle průzkumů získali i na spolkové úrovni.

Politický vývoj v Rakousku tak potvrzuje evropský trend příklonu velké části společnosti k pravicově populistickým lídrům. Herbert Kickl se netají inspirací ve Viktoru Orbánovi a pokud jeho představám o evropské politice ustoupí i pravděpodobný koaliční partner, tradičně proevropská rakouská lidová strana, bude vláda Svobodných i velkým posílením frakce Patrioti pro Evropu, která usiluje o omezení společných evropských institucí a návrat k rozhodovací suverenitě národních států. ●

Tereza Jermanová – Blízký východ

Volby na Blízkém východě mají zřídka vliv na to, kdo dělá zásadní politická rozhodnutí. To jde říct i o třech zemích, kde vloni proběhly ty prezidentské. Egypt a Tunisko sice v minulé dekádě zažily demokratické volby, v prvním případě je ale ukončil puč bývalého armádního generála v roce 2014, v tom druhém „autopuč“ úřadujícího prezidenta v roce 2021. Oba pánové, Sísí i Saíd, vloni nepřekvapivě své mandáty v nesvobodných kláních obhájili. Třetí zemí byl Írán, kde po pádu helikoptéry zemřel dosavadní prezident. Jeho nástupce sice v regionálním srovnání měřil síly v otevřenějším zápase, ale tahá za kratší konec provazu než íránský nejvyšší vůdce, kterým je už čtvrtou dekádu Chameneí. Ani tady tak volby nepředznamenaly zásadní změnu. Nedemokratická volební klání mají jiné funkce. Například dávají vládnoucím režimům informace o oponentech i klíčových elitách, umožňují podle těchto informací cíleně rozdělovat prostředky, a mohou posilovat zdání, že jsou vládcí skutečně oblíbení, a tak prodlužují jejich životnost. Je ironické, ale pro blízkovýchodní politiku charakteristické, že jediné loňské volby, které budou mít skutečný dopad, proběhly jinde – v USA. ●

Petr Boháček – USA

Trumpovo vítězství signalizuje pokračující úspěch moderního populismu, který stojí v kontrastu s tradičním liberálním všeobjímajícím ale značně vyprázdňeným politickým směrem, představovaným v USA stranou Demokratů. Trump se vrací do Bílého domu s mnohem větší voličskou podporou a zejména ve spojení s nejbogatším a nejmocnějším mužem světa Elonem Muskem, který se svůj volební úspěch z USA snaží exportovat nejen do Evropy. Pozitivní je, že nám Trump ukazuje Spojené státy bez růžových brýlí takové, jaké opravdu jsou, a nalévá Evropě čistého vína o jejím postavení ve světě. A zatímco Evropa stále hledá politickou odvahu stát se sama geopolitickým aktérem, zůstávají Spojené státy jediným představitelem západního světa. Útržky Trumpovi zahraniční politiky pak působí jako poslední snaha o zpomalení relativního oslabování Spojených států a Západu. Otázka je, zdali po jeho druhém mandátu bude něco jako kolektivní Západ stále fungovat a zdali tím oslabování Washingtonu spíš neurychlí. ●

Rumunsko v neznámých politických vodách

VÍT POŘÍZ

ZAHRANIČNÍ POLITIKA

V listopadu se v Rumunsku konalo první kolo prezidentských voleb, ze kterých vzešli dva kandidáti: Călin Georgescu a Elena Lasconiová. Ústavní soud ale v prosinci nečekaně rozhodl o zrušení výsledků s odvoláním na zahraniční vměšování, které ovlivnilo hlasování. Uvedl, že volby byly „*poznamenány manipulací ze strany cizího státu prostřednictvím nezákonného použití digitálních technologií a umělé inteligence*“. Placení influenceri podporovali TikTkové účty propagující prvního zmíněného kandidáta Georgescua a během voleb došlo k více než 85 tisícům kybernetických útoků. Rozsah, metody a úroveň koordinace silně naznačovaly zapojení cizího státu a Rumunsko se tedy ocitá v bezprecedentní politické situaci.

Georgescu kandidoval jako nezávislý s minimální pozorností mainstreamových médií. Jeho kampaň se zaměřila výhradně na sociální síť TikTok. Přesto se v naprostém rozporu s výsledky průzkumů veřejného mínění dostal na první místo se ziskem 23 % hlasů. Pokud by soud volby neanuloval, Georgescu by se utkal v druhém kole s Elenou Lasconiovou, lídryní centristické proevropské strany Unie záchrany Rumunska. Kdyby nakonec post prezidenta, který má v zemi dohled nad zahraniční a obrannou politikou získal, došlo by zřejmě ke zpochybnění podpory Ukrajiny ve válce proti Rusku, což by znamenalo i významný obrat v geopolitickém směřování Rumunska

Na jednu stranu se tak může mnohým Rumunům ulevit, že se země vyhnula otevřeně proruskému prezidentovi spojenému s krajně pravicovými ideologiemi. Na druhou stranu ale způsob, jakým byly prezidentské volby anulovány, vyvolává mnohé pochyby o fungování klíčových veřejných institucí v zemi.

Vyšetřovatelé na základě podezření z manipulace voleb provedli razii v několika nemovitostech v centru Brašova, včetně domu Bogdana

Peșchira, který je podezřelý z nelegálního financování Georgescovy kampaně. Podle odtajněných spisů měl Peșchir poskytnout na Georgescovu kampaň téměř milion eur, z nichž 381 tisíc eur bylo vyplaceno měsíc před prvním kolem voleb přímo společnosti TikTok. Většina jeho peněz přitom podle generální prokuratury pochází z trestné činnosti a prošla procesem praní špinavých peněz.

Další významnou součástí Georgescovy kampaně byli najímání placení rumunští influenceri. Aby se vyhnuli spojení svých příspěvků s volební kampaní, někteří influenceri nezveřejnili, že jejich propagace byly sponzorované, a TikTok neoznačil tento obsah jako součást volební kampaně. To vedlo většímu dosahu propagačních materiálů podporujících Georgescua, zatímco obsah ostatních kandidátů byl na platformě méně viditelný. I přes všechny důkazy však Georgescu oficiálně vykázal nulové výdaje na kampaň a při konfrontaci s důkazy trval na tom, že Bogdana Peșchira nezná.

Podobné útoky nejsou žádnou novinkou. Propagační kampaně vedené Ruskem během ukrajinských prezidentských voleb v roce 2019

a moldavských voleb v roce 2024 se až podezřele podobají těm rumunským, což naznačuje pravděpodobný zásah Moskvy i v tomto případě. První kolo voleb zdůraznilo širokou nespokojenost veřejnosti s politickou elitou a opakování hlasování proto hlavní problém nevyřeší. Rumunsko čekají měsíce politické nejistoty, přičemž současný prezident Klaus Iohannis zůstává ve funkci i po oficiálním konci svého mandátu, který vypršel 21. prosince. Časový harmonogram nových voleb, jež se očekávají na jaře 2025, stanoví příští vláda, která vzešla z velmi roztržitého parlamentu zvoleného teprve 1. prosince.

„Rumunsko je teď rozděleným národem, oslabeným průměrností a zakořeněným klientelismem“ zmiňuje v rozhovoru profesor ústavního práva na Bukurešťské univerzitě Ioan Stanomir. Situace kolem zrušených voleb však přináší hlubší problémy. Upozorňuje na sílící vliv dezinformačních kampaní ve světě, které zvládnou výrazně ovlivnit veřejné mínění, a na reálnou hrozbu zahraničního zasahování do demokratických voleb. ●

Křížovka

Tajenka: přísloví mravenců

Přísloví	ZN. AUDIOTECHNIKY	STARÝ ŘECKÝ BŮH	LEHCE	ŽENSKÉ JMÉNO	ZN. AMERICIA	NÍŽINA (ŘÍDCE)	Přísloví	AMER. FILM. REŽISÉR	NĚMECKÁ ŘEKA	RYBA	JAKÝ (SLOVEN.)
MĚSTO IRÁNU							SLAVNOSTNÍ				
POŘAD TV NOVA							MALÝ RET NESAHAT (OB.)				
RODOVÝ SVAZ					ZNAČNÝ JISTĚ						
AIXAM, ATTEL, GRAHAM, TEHRAN, VATON	STĚŽÍ	ZADNÍ ČÁST KRKU VÝPLŇ KOSTÝMU				CITOSL. PŘEKVAPENÍ ČLOVĚK ZE VZDÁLENÝCH KRAJIN				SPECIÁLNĚ	RECIPIENT
Tajenka											
OBCHOD. AKADEMIE			FRANC. AUTOMOBIL VÁ ZNAČKA PRKENNÉ STŘOPY (NÁŘ.)						PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY VŘENÍ		
KÓD LET. TAITUNG				SOUPEŘ ZNAČKA ASTATU				ZKR. VĚDA A TECHNIKA MLÁDEŽE PTAČÍ CITOSLOVCE			
PŘIVOLÁVAT KOČOVNÍKA											
BOLÍVIJSKÁ FLÉTNÁ						TRÝZNITEL					

TOP Partneři

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Partneři

Ministerstvo obrany
České republiky

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Government
of Canada
Embassy
of Canada

Gouvernement
du Canada
Ambassade
du Canada

Evropská
komise

SCIO

Za podpory

United Nations
Information Centre Prague
Informační centrum OSN v Praze

slido

KONGRESOVÉ CENTRUM
PRAHA

tiráž

CHRON, Občasník Pražského studentského summitu,
registrováno MK ČR E 16149, vydává Asociace pro mezinárodní otázky (AMO),
Žitná 608/27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; amo.cz / studentsummit.cz;
e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz

šéfredaktorka: Monika Jeřábková, tel.: +420 734 583 098, e-mail: chronicle@amo.cz;

editoři: Barbora Trčková, Adéla Bejčková

redakce: Adéla Bejčková, Barbora Trčková, Jakub Šimek, Klára Kolevská, Matěj Košař,
Vít Poříz, Vít Šefl, Zuzana Chudá,

grafika: Adéla Bejčková

sazba: Vít Poříz

korektura: Matěj Košař, Klára Kolevská